

Otázka: Oceánografie a polární oblasti

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): Martina

SVĚTOVÝ OCEÁN

- Všechny oceány a moře tvoří souvislý obal země, který se nazývá Světový oceán
- Studium se zabývá oceánografie
- Tichý – největší, Atlantský, Indický, Severní ledový

Moře

- a) okrajová – účastní se společného žití s oceánem – Severní, Čínské
- b) mezi ostrovní – Jávské, Celebeské
- c) vnitřní – spojené s oceánem úžinou – Černé, Baltské
- d) středozevní – Rudé

VLASTNOSTI MOŘSKÉ VODY

- silně zředěný roztok, minerální látky

Salinita

- slanost
- množství rozpuštěných látek v 1kg oceánské vody
- udává se v promilech (průměr 35 promile)
- koncentrace závisí na teplotě a na propojení s ústím velkých řek
- rovník - méně slané - hodně srážek
- oblast subtropů - Rudé moře - největší salinita až 40 pr., Karibské moře

Hustota

- Je vyšší než u vody sladké.
- Hustota závisí na teplotě, tlaku a salinitě.
- Nejmenší hustota je v tropických oblastech, kde je sice velká salinita, ale také největší teplota, která hustotu nejvíce ovlivňuje.
- Nejvyšší hustota vody je v polárních mořích.

Teplota

- odrážejí se poměry mezi atmosférou a hydrosférou

- zdroj tepla – sluneční záření
- světový oceán je největší zásobárna tepla
- nejvyšší teploty – severně od rovníku – největší teplé proudy
- nejnižší teploty – Sev. led. Oceán – nepatrné výkyvy teplot- den, noc

Barva

- závislá na množství rozpuštěných látek v ní (minerály, organické látky)
- živé organismy – zelená barva
- minerální substance – žlutá a hnědá
- Rudé moře – řasy

Mrznutí

- vzhledem k chemickému složení
- zamrzá při 1,9°C
- % plochy světového oceánu je zaledněno
- severně od 30°sev. a již. šířky à kry

POHYBY MOŘSKÉ VODY

- neustále v pohybu
- kosmické vlivy – přetažlivost měsíce

- fyzikálně-chemické vlivy – sluneční záření, oběh vzduchu. Výpar
- geodynamické – spojené s pohyby zemské kůry

Mechanické pohyby

- 1) částice zůstávají na místě – vlnění, dmutí
- 2) částice se přemísťují – mořské proudy

Vlnění

- každou vlnu tvoří hřbet a vpadlina
- délka, výška a perioda
- obvykle nepřesahuje 15m
- à tsunami – podmořské zemětřesení, sopečná činnost
- a) eolické – působení větru na hladinu
- b) vnitřní vlnění – uvnitř hydrosféry (větší výška), v blízkosti ústí řek, pomalejší
- c) stojaté vlnění – vertikální pohyb hladiny(kolem uzlového bodu)- vlnění do zálivu
- d) dlouhé vlny – Tsunami – značná délka, dlouhá perioda

Dmutí

- pravidelné kolísání mořské hladiny – příliv, odliv
- vliv gravitace Měsíce a Slunce

- periodicky se opakuje 6h 20min po nejvyšším stavu následuje nejnižší
- a) skočný příliv – sčítá se gravitace slunce a měsíce – až 15m – záliv Fundy
- b) hluchý příliv – nejmenší, gravitace Měsíce působí proti gravitace slunce
- Sant Mao – největší odliv – 30m

Proudy

- nejvýznamnější forma pohybu
- součást oceánské cirkulace vody
- trvalý přesun vodních mas na velké vzdálenosti v horizontálním i vertikálním směru
- podílí se na teplotní výměně, změně salinity, transportu plynných látek i mikroorganismu
- nucené proudy (driftové) – vzniklé činností větrů
- volné – mohou pokračovat setrvačností
- konvekční – mezi místy s rozdílnou salinitou nebo teplotou
- gravitační – vznik v důsledku sklonu mořské hladiny (přebytek vody)
- Mořské proudy mají vliv na podnebí samotných oceánů, ale i na klima přilehlých pevnin.
- Teplé proudy jsou např. Golský (26°C), Kuro-šio (22°C) a Mosambický proud (20°C).
- Studené jsou např. Oja-šio (5°C), Labradorský proud (4°C) a Západní příhon (6°C).

Vliv na podnebí

- a) teplé- pohyb od rovníku do vyšších zeměpisných šířek – Golský, Kuro-Šio, Brazilský
- b) studené – pohyb z vyšších šířek k rovníku – Kanárský, Kalifornský, Peruánský